

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLETSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . 8.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kladóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Jogos-e az obstrukció?

A negyven év előtti német-francia mérközés után, midőn a poroszok diadalmaskodtak a gloire nemzete fölött, esetleg megtehette volna Bismarck, hogy bekebelezte volna a német birodalomba nemcsak Elsass-Lotharingiát, hanem az egész Franciaországot. Persze nem merete megtenni, nem is lett volna tanácsos, de tegyük fel, hogy mégis megtette volna. Azért tegyük fel, mert mindenestre akadtak volna a franciák között is a tényleges hatalomhoz szító hazaárulók, akik helyeselték volna ezt, mint ahogy akadtak hívei III. Napoleonnak is, aki három napig lövette Párisban azokat a szerencsétleneket, akik az utcára ki merték tenni a lábukat, midőn császárrá tette magát.

Természetesen Franciaország nem maradhatott volna német uralom alatt, felszabadította volna magát. Most képzeljük el, hogy mit tett volna a francia nemzet az ő hazaárulóival? Nem húzta volna-e mind egy szálíg lámpavasra a bitangokat?

Magyarországot tényleg bekebelezte 1849-ben a muszka segítséggel győző osztrák hatalom Ausztriába. A magyarok között — fájdalom — akadtak hazaárulók, akik ezt a tényt akceptálták,

sőt helyeselték. Gróf tán több volt a gazemberek között, mint közönséges ember, de ez nem változtat a szégyenünkön semmit.

Az 1867-iki kiegyezés után azt hirdették az ország bölcsei, hogy amit óhajtottunk, mindent megkapunk, újra szabad lett a magyar nemzet. Hogy nem így volt, egyebek között az is bizonyította, hogy a rendszerváltozás után nemcsak a fékentartásunkra ide csődített idegenek, hanem a hazaáruló magyarok is fényes kitüntetések és tisztességes nyugdíjat kaptak — lámpavas helyett. Szabadult volna csak fel igazán a magyar, majd tudta volna, hogyan kell ezeket a nyomorultakat felmagasztalni?!

A kiegyezés óta nem szokás a hatalomhoz szítókat hazaárulóknak nevezni. A 67-es kormányok tagjai és párhiveik főlemelt fővel járnak-kelnek köztünk, hazafiaknak vallják magukat. Tudja ugyan róluk mindenki, hogy mindig Bécs felé kacsintgatnak, minden üdvöt onnan várnak, ennek fejében Bécsnek minden kívánságát teljesítik is, de azért ők hazafiak.

Ilyen hazafiakat nem terem a föld másutt sehol. Ezek türik és helyeslik, hogy a magyar állam mindenféle külügyi vonatkozásban elsikkasztódik, ezeknek jó, szép és üdvös a külföldi követ-

ségeknél a kétféjű sas, a sárgafekete zászló és a német nyelv, ugyancsak szép, jó és üdvös nekik ez a hármasszócsbogár a hadseregnél is. Hogy mindezek kizárólagosan egy másik államnak a kidomborítására valók, de azért súlyos magyar százmilliókkal istápoltatnak, az nekik mindegy, azért ők magyar hazafiak.

Noha ezeknek a hazafiaknak oda sugják, hogy a magyar állam még nincs tökéletesen eltüntetve, még több fegyveres elnyomóra van szükség a sárgafekete zászlók alá, ilyenkor ezek a hazafiak készséggel engedelmesskednek a sugónak és kezdik a nemzetből követelni az újabb emberanyagot a nagyobb osztrák befolyás akceptálását és a több százmilliókat.

Kezdek, de be nem végzik.

Még eddig megoltalmazott bennünket a magyarok istene attól, hogy ez a hitvány bécsi merénylet sikerüljön.

A nemzet egyszer-egyszer kifárad, némán türi a bántalmakat, de mikor újra ezen az oldalán kezdik sebezgetni, felszisszen, talpra áll, összeszedi minden erejét és letiporja a merénylőket.

Ide jutottunk most is. Újabb nemzeti küzdelem küszöbén állunk.

Miután — saját hibánk miatt — a megaláztatás kálváriáját végig járatták

A primadonna koszoruja.

Irta: SAS EDE.

Amikor Karczag Miklós, az ismert, előkelő színi bíráló jó barátja: az ünnepelelt énekesnő előszobájába lépett, meglepettve vette észre azt a hatalmas babékoszort, amely ott pompázott. Virág az isteni nő lakásán, aki térdig járt a rózsákban, akinek oly sokat köszönhetett a hazai műkertész, éppen nem volt szokatlan, tünény.

Am ez a koszoru nem az eleven, friss dicsőség tarka, bűbajos hirdetője volt, hanem a szomorú mulandóságról beszélt, ami egy édes, fiatal diva lakásán gyászos ellentétével annál erősebben megkapja az ember szívét. Sirkoszoru volt, széles fekete szalagján ott ragyogott az aranybetűs felírás:

Jónás bácsinak — hálás kegyelettel.

A szobalány kitérte az ajtót az ismerős látogató előtt. A primadonna fogadó szobájában már igazán nem volt semmi, ami a sirok kellemtelen világára emlékeztette volna az embert. A falakon mindenütt egy virággal elárasztott életpálya színes, gyönyörű emlékei, diadalmos esték hirdetői, meghódított, elbűvölt városok: a diva lábainál fekvő ország hódolatának jelei. Maga a művésznő, az erős, szép, lenszöke hajju leány nem volt gyászban: fehér otthonkájában mosolyogva fogadta vendégét.

— Hogyan, Margit — kérdezte a kritikus — hát részvételem kell magának kifejeznem? Nem is tudtam, hogy magának halottja van.

Az énekesnő arca elborult. S ami művész-

nőnél ritkaság: valóban őszinte megfingatottság tükröződött szemében.

— Ah, igen. Meglátta a szegény Jónás bácsi koszoruját az előszobában?

— És ki volt az a Jónás bácsi, ha szabad tudnom? Ki az a boldog halott, akiről kegyed ilyen szép koszorúval emlékezik meg?

— Ne izetlenkedjék, Karczag, igaz, hogy Jónás bácsi nem volt még távolról sem rokonom...

— Nem volt rokona? Akkor már inkább elhiszem, hogy őszinte gyászolja. Egy angol statisztikus szerint minden tízezer rokonunk közül egyet siratunk el szívből. De egy embernek sincs tízezer rokona.

— Borzasztó ez a maga cinizmusa. Higgye el nekem, hogy a cinizmus a rossz emberek szellemessége. Maga pedig csak akkor rossz ember, amikor színikritikát ír.

— Maga ezt nem mondhatja el, hiszen mindig megdicsérem.

— Elég cinikus hozzá. Mindig megdicsér, akkor is, mikor rosszul játszom. Hogy örüljek hát a dicséretnek akkor, amikor igazán megérdemlem?

— Ezen segíthetünk. Legközelebb levágom, amikor nem érdemi meg... Hanem hát mondja már, ki volt az a szegény néhai Jónás — bácsi?

A diva a kritikus elé tolta az ezüst cigarettás dobozt:

— Jónás bácsi az én legnagyobb jótevőm volt az életben. Neki köszönhetek mindent, a mit itt köröskörül lát. A selgem szallagokat, az ezüst koszorukat, de nem csak a léhaságokat,

hanem komoly, igazán sikereimet is — szóval mindent!

— Ah, a dolog valóban érdekes. Tehát Jónás bácsi valami titkos, dugsgazdag mecénás volt?

— Nem. Egy egyszerű kis szatócs volt a külső Józsefvárosban, egy rengeteg, háromemeletes bérkaszánya sarkán, akinek lépcsőn kellett lemenni a boltjába...

— No, most már csakugyan kíváncsi vagyok a Jónás bácsi csodatevő hatalmára, hogy a maga sikereit megteremtette, onnan a fűszer-számos lebujból.

— Elmondhatom, ha kíváncsi rá. Tebát mi annak a bérkaszányának a harmadik emeletén laktunk — a hátsó udvarban — amelyikben a Funkelstein Jónás ur vegyeskereskedése volt. — Nem untatom magát annak elmondásával, — mennyi nyomoruságot látott ez a mi tanyánk! A kérdezhetem a költővel, egy kis oduban anyji inség, nem is tudom, hogy fér meg? Boldogult édes anyám varrt; sőt amikor nem tanultam, még én is varrtam, én, a csillagokról álmódzó színi-növendék! Mert hiszen azt tudja, hogy az én életemben egyáltalában nem szerepeltek és ma sem szerepelnek a gazdag gavalér mágnások...

— Sajnos, de magáról még ezt is el kell hinni. Ez a legkülönösebb primadonnaszeszélyek egyike...

— Talán nem is éppen szeszély kedves barátom. Tudja, akkor sokkal becsületesebb voltam; most pedig már sokkal okosabb vagyok. Hanem a dologra. Tehát szörnyű küzdelmes élet után elértem azt, hogy elvégeztem a színi-is-

velünk, érkezettnek látták az időt a sötétség alakjai, akiket már egyszer az odvaikba kergettünk vissza, hogy régi tervöket megvalósítsák.

Szemérmetlenül, orcápirulás nélkül cselekszik. Még nemzeti köntöst is huznak fel hozzá. Persze kilátszik a pata az oroszlánbőr alól.

Hát ha már a nemzet felismerte őket, lehet-e helyteleníteni, ha az őrállók, az ellenzék elszánt férfiai megkezdték a csatát és azt a teyverek megválogatása nélkül folytatják? Nem helyes-e, nem jogos-e, hogy azt az arzenalt, ami rendelkezésükre áll, teljesen, az utolsó parittyáig kihasználják?

Ez kell, egyedül ez vezet célhoz. Nem kimélni, nem kegyelmezni, egészen pozdorjává zúzni az ellenséget! Ez legyen a jelszó.

A magyarok erős istene pedig segítsen nekik, de segítsen a magyarok erős népe is!

Az áprófétaakra, akik szemforgató farizeuskodással a lemondást, a sikertelenséget, a céltalanságot, a harc meddőségét és egyéb komizságot hirdetnek, ne hallgasson senki.

Ellenkezőleg mindenki, aki már lát, adja tudtul szomszédjának, barátjának és ismerősének, hogy az osztrák elbizakodottságában újra a nyakunkra akar hágni s ha össze nem tömörülünk és egyértelemmel vissza nem rugjuk, meg is teszi s akkor fel nem kelhet ez a nemzet soha, soha többé.

Simon István.

Nyomdába tanulónak felvétetik egy fiu Darabos-utca 7 sz.

kolát, sőt szerződést is kaptam. Őszintén bevallva, a tehetségemben nem igen bíztak, hanem a szépségemben igen, ennek köszönhettem a gyors szerződöttemet. Ostoba liba fejecskémel azt hittem, hogy most már vége a küzdelemnek, pedig ön tudja, hogy hiszen akkor kezdődik igazán a háború! Be sokszor lemosták arcomról a festéket a könnyek, amikor elkeseredve dőltem neki valami színpalnak — valami tarka tündérvilágnak! Egy vén komikus, aki jó szívvvel volt hozzám, el is látott jó tanáccsal:

— Ez mindig így lesz kicsikém, amíg ilyen vad leszsz. Sohase viszed semmire, ha nem fogsz szépen megszeliidülni...

— Nos, hát én nem akartam megszeliidülni. Nem hengegek, ne féljen Nem mondom magamat valami földfeletti lénynek. Nem holmi ideális erényesség tartott vissza, hanem a dac, a konokéság. Én anélkül is érvényesülni akartam, anélkül is, csak azért is! De azért ki vethet reám követ, ha bevallom, hogy elfogott a kétség: nem jobb lenne, e céltalan tévelygés helyett az egyenes utra térni? Mert hiszen a színpad világában ez az egyenes út, amely sikerekhez vezet! S már-már elhatároztam, hogy arra a kitaposott országútra lépek, amelyre nem csak a sok sértő mellőzés, a megsebzett becsvágy készített, de megint csak a nyomoruság. Hiszen olyan hitvány fizetés volt, hogy Funkelstein Jónás ur, a sarki boltos, ami megélhetésünk legfőbb forrása, felmondta nekünk a további hitelt.

— Várjon csak. Vegyen erőt idegein és legyen annyi türelme, hogy egy két percig tartó elbeszélést végig hallgasson. Tehát én már egészen kétségbe voltam esve, hogy igazán semmi,

Tisza beszél.

A képviselőház ülése.

Ma végre az obstruáló ellenzék időt engedett Tisza Istvánnak arra, hogy régen tervezett beszédét elmondhassa.

Kertelt-kertelt s megint katonai kilences bizottság programját dicsőítette, a melyből azonban nem valósítottak meg semmit.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Elnök: Kabos Ferenc.

A jegyzőkönyv hitelesítése után

Elnök jelenti, hogy Bosnyák Géza és Ráth

Endre képviselők szabadságot kérnek.

Felkiáltások jobbról: Nem adunk!

Eitner Zsigmond kéri az elnököt, hogy külön-külön rendelje el a szavazást.

Elnök: Husznál több képviselő névszerinti szavazás elrendelését és a szavazásnak holnapra való halasztását kéri. (Helyeslés.) Következik a névszerinti szavazás Csuhá István képviselő szabadságidő engedélyezése tárgyában. A szavazást E betűvel kezdik.

A szavazás befejezése után az Elnök kihirdeti az eredményt: igennel szavazott 21, nemmel 117 képviselő így a Ház Csuhá Istvántól a kért szabadságot megtagadta. Következik a névszerinti szavazás Mandorff Géza szabadságidejére.

Elnök a szavazás eredményeképpen kihirdeti, hogy igennel szavazott 17, nemmel 119 képviselő s így a Ház 102 szavazattöbbséggel nem adott szabadságot báró Mandorff Gézának. Következett a névszerinti szavazás Beck Lajos szabadságkérésére.

A szavazás eredménye: A Ház 104 szöbbséggel elutasította Beck Lajos szabadságkérését. A negyedik névszerinti szavazás Ostffy Lajos kérelme tárgyában volt.

Mielőtt a szavazásra került volna a sor, Ostffy Lajos visszavonta szabadságkérő kérelmét.

Tisza beszéde.

Gróf Tisza István: Felszólalásomban csupán a szönyegen fekvő törvényjavaslat és az azzal kapcsolatos katonai kérdésekkel szándékozom foglalkozni, mellözöm ezuttal a hozzá szorosban füződő események tárgyalását, így a technikai obstrukció kérdését is. Csak néhány szóval reflektálok rá.

Nem adtam fel a reményt, hogy nem azzal a végtetelegig menő elhatározással fogtak

ebbe a munkába, amely a nemzeti ügy annyi nagy értékének lerombolásával járhat. (Ellentmondások balról.)

Gróf Tisza István: Remélem, meg fognak állani ezen a végzetes lejtőn. Hibát követnék el, ha azzal a kérdéssel behatóan foglalkoznám, rábizom hazafiúi belátásukra.

Attér a katonai javaslatokra. Azt mondják, hogy a nemzet nem döntött a legutóbbi választásokon az ujonclétszám fölemeléséről. Beismerem, hogy a választáson erről nem sok szó esett, de tudta mindenki, hogy ez fog következni, csak arról volt szó, hogy bizonyos engedményekkel-e, vagy a kilences bizottság programja alapján.

En a kilences bizottság programján tul nem követeltek semmit. Az ujonclétszám föemelése felett a nemzetnek nem kellett döntenie, mert azt az egész nemzet tudta, hogy az ujonclétszámemelés elkerülhetetlenül szükséges. Azt azonban hangsúlyozza, hogy a nemzet, mikor már a munkapártnak többséget adott, ezzel eldöntötte a kérdést abban az irányban, hogy az ujonclétszámemelést nemzeti koncessziók nélkül hajlandó megadni, megelégedvén annyival, amennyit a kilences bizottság megállapított. — Azt is hangsúlyozni meri, hogy a nemzet a mostani választásokon az obstrukció ellen döntött, mert ép a Justh-pártot tizedelte meg, viszont a Kossuth-pártból sokan csak azért jöttek be, mert választások előtt az obstrukció ellen foglaltak állást. Még nem adja fel a reményt hogy a hazafiúi belátás győzedelmeskedni fog és az obstruálók megállanak vészes utjukon. — A maga részéről időt kíván engedni a megfontoláshoz, teljes bizalommal viseltetik a miniszterelnök körültekintésében, hidegvérében, és akaraterejében és cirkulusait zavarni nem fogja.

Ezek után attér a katonai kérdés részleteire és elsősorban azzal a kérdéssel foglalkozik, szükségünk van-e nekünk nagyhatalmi pozícióra. Szembeszáll azokkal, kik erre nemmel felelnek s részletes történelmi fejtegetésekbe bocsátkozik, annak igazolására, hogy ezt az országot fegyvererővel kellett védelmeznünk, és hogy erről a védelemről ma sem mondhat le.

A monarchiának az a hivatása, hogy gravitacionális központja legyen a Balkánnak. — Miért van az, hogy a monarchia a balkán népek közt nem tudja ezt a helyet elfoglalni? Nem mernek hozzánk csatlakozni, mert nem tar tank beannunket elég erősnek. Hát belejük neveljük azt a hitet, hogy a mi fegyveres erőnk a megfelelő módon áll és ezzel a legnagyobb szölgálatot tesszük a nemzeti békének.

— Köszönöm, köszönöm. Nagyon örvendek, hogy magának tetszettem!

Funkelstein ur pedig a mamámhoz közeledett.

Félre vonta és halkán mondott neki valamit, hogy engem, az isteni művésznöt meg ne zavarjon holmi hitvány anyagi bajokkal. De az ért hallottam, hogy azt mondta:

— Ténssasszony, én tegnap azt üzentem kegyednek, hogy nem hitelezhetek tovább. Bocsánatot kérek, de még akkor nem láttam a kisasszonyt. Most már másképpen gondolkodom. Oh, egészen másképpen. Most már azt mondom, hogy csak tessék parancsolni. Mert én meg vagyok győződve, hogy a kisasszonyból még nagy művésznő lesz, aki meg fogja nekem fizetni azt a kis adósságot; nem fog elfeledkezni a Funkelstein Jónásról, a szegény vegyeskereskedőről. Hát csak méltóztassanak vásárolni, — amennyi csak tetszik.

Ez nagy szó volt!
A mama szívérol leengedett a fagy. Barátságosan helyel kinalta Funkelstein urat, aki még ott maradt pár percig s egyre lekesedve beszélt a tegnapi esti ragyogó estéről.

De mikor távozott, egészen komolyan nézett a szemembe:

— Hanem azért el ne bizza magát! Tanuljon szorgalmasan!

Hát lássa Karcag, ezért mondom én, hogy Funkelstein urban legnagyobb jöltévömet siralom. Eletem ama szomorú órájában, amikor ugyancsak elkeseredve néztem a jövőbe, ez a kiss zatócs visszaadta a lelkem szárnyait. Mert elgondoltam, hogy ha ez az ember, aki ugy reszket a grasért, akit majd megöl az aggodalom, hogy valaki a vevői közül adós talál ma-

de semmi tehetségem nincs, hogy igazán csak a csinoságom révén vihetem valamire. Elötte való este is csaknem a lelkemet kitettem, úgy iparkodtam s úgy gondoltam, hogy nem is voltam éppen elfogadhatatlan s mégis oly hüvös kritikák jelentek meg rólam a lapokban...Hát valóban olyan keservesen kellene csalódnom önmagamban? Sirva téptem össze az ujságokat, a mikor egyszer csak kopogtak az ajtón és belépett Funkelstein Jónás ur.

— Ahá, most következik a Jónás Pálfordulása...

— Ugy van. Funkelstein ur roppant zavarban volt. Dadogva fordult hozzám; Kisasszony... A mama, tekintettel a felmondott hitelre, majd keresztül szurta zordon pillantásaival. De Funkelstein ur ezzel nem törődött, — az ő szeme csak reám tapadt és mindig nagyobb zavarodott sággal folytatta:

— Kisasszony! Én voltam tegnap a színházban. Én láttam tegnap a kisasszonyt...

S ekkor egyszerre kitört belöle a lelkesedés. Egyszerre megoldódott a nyelve:

— De milyen nagyszerű volt a kisasszony! Istenem, milyen nagyszerű! Az a hang, az az ének! Kincses banya van a torkában, Kisasszony, én nem tegnap voltam először színházban. Ne gondolja, hogy nem eleget járok a színházba. De Isten engem úgy sebéljen, régen élveztem úgy, mint tegnap este. Olyan nagyszerű volt a kisasszony!

Es olyan elragadtattva, olyan bálványozó csöÉdalattal nézett rá, az ügyefogyott emberke, hogy elnevettem magamat. Oly édesen, oly boldogan kacagtam, aminő édes, boldog kacaj régen csegett a mi szük lakásunkban. — Kezét nyújtottam Funkelstein urnak:

Szó sincs róla, meg kell állapítanuk katonai erők fektetésében is a minimumot is. Apponyi helyesen jegyezte meg, hogy ne akarjuk existenzív irányban fejleszteni a véderőt, hanem tartjuk meg intenzív irányban.

A város 17 milliós kölcsöne.

Az utolsó millió.

Debrecen város régi 17 milliós kölcsönéből még egy milliót nem vett fel az Osztrák-Magyar Banktól.

Most szükség van a pénzre s a tanács intézkedett is annak toganatosítására.

Kovács József polgármester tegnap jelentette a tanácsülésen, hogy az Osztrák-Magyar Bank folyósította a kölcsönt s azt bármely pillanatban felveheti a város. Azonban a kamat nagyon drága s a millió felvételénél 40000 koronát veszítene, olyan magas az árfolyam, amelyet a szerződés értelmében be kell tartani.

Felvetődött tehát az az eszme, hogy nem lenne-e célszerűbb a pénzt most nem venni fel, hanem függő kölcsönből fedezni a kiadásokat és sürgősen gondoskodni annak konvertálásáról.

Ez esetben a függő kölcsönt még 5-5 százalék mellett is felveheti, ami lényeges megtakarítást eredményez.

De ez az életrevaló eszme nem vihethető keresztül, mert valószínű, hogy a miniszter még egy függő kölcsön felvételét nem engedélyezné s mert a konverzióra nem lehet számítani s az hosszú időt venne igénybe.

Igy a milliót az Osztrák-Magyar Banktól sürgősen fel fogják venni.

radni, ha ez az ember bizik az én tehetségemben, akkor én is bizhatom benne! Ez az ember pusztán arra a kincsesbányára hitelez, amely a farkomban van: szentül hiszi, hogy ez a bánya meg fogja hozni számára kamatait. És nemcsak akkor, de még máskor is, további küzdelmeimben, fölmerült előttem Jónás bácsi vörös szakállas, szeplős arca, amiből oly csodálatosan, jobban mondva inkább nevetségesen ragyogott elő a szelid világos kék szeme.... S a nehéz órákban azt mondtam magamnak:

— Margit, ne csüggedj, hiszen Jónás bácsi — amikor még senki és semmi sem voltál: korlátlan hitelt nyitott neked cukorban, kávéban és mindenféle fűszerszámban.

Karczag bölintott és letette az elszívott cigarettá végét a cifra hamutartóba.

Az énekesnő pedig felállott:

— Most pedig elviszem a koszorút a Jónás bácsi ravatalára. Elkísér?

— Ha megengedi, szívesen.

A primadonna csengetett a szobalányának.

— Hozzon egy kocsit!

S azután gyöngéden igazgatta meg a koszu ru virágait az előszobában s oda fordult vendégéhez:

— Csak azt sajnálom, hogy nem mehetek el Funkesstein ur temetésére. Tudja, mindjárt azt mondanák, hogy feltűnési vágyból teszem. Már pedig az rosszul esnék Jónás bácsinak. — Mert reklámhajhászatra maguk tanítanak engem, édes barátom: de arra, hogy komolyan tanuljak, nem igen tanított, csak az a szegény kis szatócs....

Augusztus 2.

A debreceni csata évfordulója.

Szomoru emlékü évfordulója lesz Debrecennek az augusztus 2-ika.

Most hatvankét éve annak, hogy a magyar honvédsereg egy csonka, sok nélkülözéseket szenvedett, s ok harci tüzet kiállott hadosztálya Nagy Sándor vezérlete alatt Debrecen alatt a Köntöskert mellett megütközött a számára nézve túlgyomó orosz haderővel.

Ez volt az oroszok az első és legnagyobb és legvéresebb csatája, mikor a maroknyi magyar csapat fél napon keresztül hősi küzdelmet vívott s ugyancsak nagy pusztítást okozott az orosz haderőben, pedig 7000 ember állott szemben 90,000 orosz katonával.

A csata kimenetelét előre lehetett gondolni, miután Nagy Sándor nem kapott segítséget, pedig a haderő nagy tömege Görgey Artur vezérlete alatt Vámospercsen táborozott.

A honvédek hősi küzdelmeik után is, elvesztették az ütközetet, közel 300 honvéd maradt holtan a csatateren, akik ott nyugosznak a csataszínhelyén, most már u. n. honvédek-temetőben.

Mint mindenkor, most is megüli nagy és hazafias kegyelettel e napot Debrecen közönsége.

A hazafias rendezőség már kibocsátotta a lelkes felhívást, mely a következőleg hangzik:

Debrecen polgársága!

Dicsőséges szabadságharcunknak egyik szomoru évfordulójához érünk ismét augusztus hó 2-ikán.

Szomoru nap, de emlékezetes. Alig kilenc-ezer maroknyi magyar sereg vitéz bajnokai vették fel itt a mi városunk nyugati határán a küzdelmet a túlgyomó számban előtörő orosz hadsereggel.

Honvédeink halált megvető önfeláldozása nem volt képes feltartóztatni tiszerte nagyobb ellenét. Győzött a túlerő s keresztülgázolt városunk utcáin a zsarnok elnyomók dúló serege. Két emberöltő kor merült 1849. augusztus 2-ik napja óta az örökkévalóság tengerébe. De a lezajlott küzdelmes évek sem feledtetették el, miként harcoltak, miként vértettek el vitéz honvédeink akkor, hogy megtámadott hazánk feltett szabadságát megvédjék a zsarnokok elnyomó hatalmától.

Ez évben is fel keressük hát a bemohosodott sirhantokat. Megemlékezünk a névtelen hősről, kiknek piros vére áztatta városunk földjét. Elmegyünk ez egyszerű sírokhoz, hogy az alattuk alvók honszerelméről emlékezve, — a honszerelmű tüzetől lelkesedjünk s dalt zengve dicsőítsük emlékeket, kik a hazáért, a szabadságért küzdve vértettek el. És elmegyünk hogy! elkésedését merítsünk a nagy idők emlékeiből, hogy megtanuljunk ott küzdeni észszel, küzdeni munkával, s ha kell — életet és vért áldozva — hazánk jó léteért, szabadságáért.

Az ünnepély programja:

1. Gyülekezés a református főiskola udvarán augusztus 21-án, délután 5 órakor.

2. A Petőfi-dalkör előadása és a Petőfi-szobor megkoszorúzása.

3. Kivonulás a honvédsírokhoz az «Egyetértés» dal- és zeneegylet vezetésével.

4. A honvéd síroknál a Kossuth-dalkör éneke.

5. Emlékbeszéd. Tartja: Zöld József városi t. jegyző.

Debrecen sz. kir. város nevében az emlékszóbor megkoszorúzása dr. K. Tóth Mihály tanácsnok által.

7. A Kossuth-dalkör éneke.

8. Alkalmi költemény: Nemes Imre III. éves hittanhallgató.

9. Himnusz. Énekli a közönség.

Az agghonvédek a menettel kocsin vonulnak ki.

Az ünnepély pontban öt órakor kezdődik.

A véderőreform ellen.

A győri népgyűlés.

Az általános választói jog országos szövetségének győri fiókja a győri szociáldemokrata párttal tegnap, vasárnap délután, népgyűlést rendezett a véderőreform ellen, és az általános, egyenlő és titkos választói jog érdekében.

A gyűlést rendezők meghívták az országos függetlenségi és negyvennyolcas-pártot, a melynek nevében és képviselőjében dr. Győrffy Gyula országgyűlési képviselő jelent meg.

A választói jog országos szövetségét Jancsó Károly, míg a szociáldemokrata párt központját Buchinger Manó és Klárik Ferenc képviselték.

A gyűlés délután négy órakor volt megtartva mintegy 4000 főnyi polgárokból — munkásokból és kereskedelmi alkalmazottakból álló közönség előtt.

Igen nagy hatással beszélt dr. Győrffy Gyula országgyűlési képviselő. Helyeslés, éljenzés és lelkesedés által többször megszakított beszédében fejtekte ki az ellenzék — de különösen az obstruáló ellenzék igazságos harcát.

Elfogadta ezután a népgyűlés a következő határozati javaslatot:

«A Győrött 1911 július 23-án megtartott népgyűlés tiltakozik a kormány azon néppellejárás ellen, hogy a véderő reformját a képviselőház elé terjesztette s ezzel a választói jog reformjának ügyét, melyet a trónbeszéd és a törvényhozásnak első sorban megvalósítandó feladataként jelölt meg, elodázni akarja. — Elhatározza ezért a népgyűlés, hogy az országgyűlési és 48ias pártnak a választói jog országos szövetségének és a magyarországi szociáldemokrata pártnak e merénylet ellen irányuló közös harcához lelkesedéssel csatlakozik és minden erejével támogatja. A képviselőházhoz az általános, egyenlő, titkosan és közszégenként gyakorlandó választói jog azonnali törvénybeiktatása iránt kérvényt intéz s ennek benyújtásával — Győrffy Gyula országgyűlési képviselőt bizza meg».

A határozati javaslatához szót kért a feministáknak a gyűlésen megjelent képviselője — Bédy-Schvimmer Róza, aki a határozati javaslatnak oly módon való kiegészítését kérte, hogy a népgyűlés az általános választói jognak a nőkre való kiterjesztését is kéri.

Mint hogy a javaslat azonban ekkor már határozatként kimondatott, az elnök az indítványt szavazásra nem bocsátotta.

A kánikula.

Hosszu ideig fog tartani.

Néhány nap óta beköszöntött a kánikula, olyan gyilkos hőséggel, amilyenre kevesen emlékeznek.

Kinzó, fojtó meleg kinozza az embereket, künn a szabad mezőn és bent a városokban. Előttünk az amerikai rémhírek, a tömegpusztító melegekről és mindenki arra gondol, hogy ezek a forró hullámok megérkeztek Európába új áldozatokat szedni.

A budapesti meteorológiai intézet részéről H. Anderkó Aurél dr egyetemi magántanár a kiváló tudós a következő nagyjérdekű és — sajnos — felélmertes fejtegetéseket közölte.

— Időjárásunkat általában szabályos és szabálytalan változások létesítik, A szabályos

változásokat a földnek a nap körül való keringése és a saját tengelye körül való forgása okozza, a szabálytalan változások pedig a légnyomás mutatózó légáramlások által állanak elő. A légnyomásban mutatózó áramlásokat légnyomási helyzetekből állapítják meg és erre szolgálnak a reggel 7 órakor vegzett észlelések Európa különböző pontjain.

Ezeknek az adatoknak nyomán megszerkesztjük az időjárás térképeket, amelyek alapján aztán megállapítjuk azokat a területeket, ahol a légnyomás magasabb, illetve alacsonyabb — mint környezete.

A magas nyomású területeken az idő szépen mondható, míg az alacsonyabb területen tehát ahol depresszió van, ott rossz az időjárás, úgy a nap sugárzása, mint a föld kisugárzása teljesen érvényre jut, úgy, hogy nyári időszakban, amikor a föld felmelegedése és a levegő is a legnagyobb, a hőség könnyen érhető.

A mostani viszonyok között Európát nagy kiterjedésű maximum borítja, úgy, hogy minden eshetőség megvan arra, hogy a levegő hőmérséke magas legyen.

Mert a nap és a föld kisugárzása között semmiféle zavaró momentum nem áll.

A tapasztalat szerint a maximumok lassan változtatják helyüket — depressziók ellenben igen gyorsan.

Ebből tehát következik, hogy a meleg napok még tartani fognak, még pedig valószínűleg huzamosabb ideig, úgy, hogy a hőség csökkenésére egyelőre nincs kilátás.

Magyarország jelenleg a hőmérsék sikertelenen nyolc fokkal magasabb a normálisnál. Hegyes vidékeken két fokkal magasabb. Budapesten a normális nyári hőmérsék 21.8 fok, tegnap pedig 29.5 fokos meleg volt.

Debreceni sport élet.

A debreceni vivóklub választmányi ülése.

A városi sport életünkben oly jelentős szerepet vivő Debreceni Vivó-klub nevezetes választmányi ülést tartott ma este.

A klub megteremtője, agilis harcosa, az országos sport-férfiu, a klub ügyvezető elnöke Ujfalussy Gábor huszárkapitány bucsuzott el a klubtól, mert a katonai pályáján nagyfokú előléptetés érte és emiatt el kell Debrecenből távoznia.

A bucsuzás nagyon benső és szeretetteljes volt.

A távozó ügyvezető elnök maga jelentette be fájdalmas szavakban távozását és átadta az elnöki széket dr Láng Sándornak, az alelnöknek, aki illő beszédben köszönte meg a távozó elnöknek a klub érdekében kifejtett munkásságát, hasznos tevékenységét. Különösen kiemelték az ülésen megválasztott új ügyvezető elnöknek Czító Károly huszárezredesnek fenkölt gondolkodásra valló hatalmas beszéde, amelyben kijelentette, hogy a klub irányításában, — mint közkatona fogja követni Ujfalussy Gábor százados által megállapított irányelveket.

Az ügyvezető elnök távozásának tudomásul vétele után, a választmány a legközelebbi közgyűlésig ügyvezető bizottságot szervezett, amely bizottságnak társelnökeiül: Czító Károly huszárezredes és dr Fráter Imre földbirtokost, alelnökeiül: Bánó Lehel huszárfőhadnagyot igazgatójával: Zöldy M. János ügyvédjelöltet választotta meg.

Egyben gondoskodott a választmány a klub representans elnökének Domahidy Elemér főispán helyetteséről, és helyettes elnöknek Paczák Károly tábornokot választotta meg, míg a megüresedett alelnöki tisztséget gróf Waldeck WFrigyessel töltötte be.

A megválasztott tisztviselők nevében Czi-

tó Károly huszárezredes köszönte meg a választásban nyilvánult bizalmat.

Ezek után a választmány a folyó ügyeket intézte el.

Este Ujfalussy Gábor tiszteletére a választmány a Royalban díszes bankettet rendezett, mely az éjjeli órákba nyult és melyen számos felkészítő hangzott el.

Konstantinápoly lángokban.

Felgyújtották a várost.

Nemzeti ünnepre készült vasárnap Konstantinápoly török lakossága. A műhelyekben sietve fejezték be a munkát és éppen hazafelé menőben voltak a törökök, mikor egyszerre fájdalmas felkiáltások futottak végig a városon: Tűz van! Egyszerre két helyen, az Uzuncsár és Vesnediler városrészekben csaptak fel a lángok és az erős szélben percek alatt egész utcák égtek.

Óriási volt a rémület, mert a tűz továbbterjedt gősserail, Leleli és ÖAVlanga városrészekre s a pusztító elemmel szemben tehetetlennek bizonyult a Széchenyi pasa személyes vezetésével kivonult tüzoltóság. A vezérkar összes helyiségei, amelyek a hadügyminisztérium közelében külön épületben vannak elhelyezve, porig égtek. A vezérkari leltár és okmánytár nagyrészt a tűz áldozatául esett. Sikertelenül azonban megmenteni a hadügyminisztérium és pénzügyminisztérium épületeit.

Már a tűz kitérősekor valószínű volt, — hogy gyújtogatás történt, amelynek célja a városnak a nagy zavarban való kifosztása. Bizonyítja ezt, hogy egyszerre több helyen ütött ki a tűz és hogy olyan városrészekben, amelyek irányából a szél fujt, rögtön alármirozták az egész helyőrséget, főleg a hadügyminisztérium és pénzügyminisztérium palotáját vették körül erős kordonnal. Este 11 óráig kétezer ház égett le, tulnyomó részben mohamedánok házai.

A lakosságon hihetetlen rémület vett erőt. A hodszák jajszékelve járnak végig az utcákat és siránkozva imádkoznak, közben szónoklatot intéznek a néphez, okolván őt a szerencsétlenségért, amely a éppen a nemzeti ünnep előestéjén támadt.

Déután két órakor keletkezett a tűz egyszerre hat helyen. Bizonyos tehát, hogy azok voltak a gyújtogatók, akik meg akarták zavarni a nemzeti ünnepet. A legnagyobb veszedelem a hadügyminisztérium és a vezérkar palotája körül fenyegetett, mert körüskörül lángokban állottak a kis faházak, konakok, raktárházak.

Néhány perccel a tűz kitérése után a hadügyminiszteri palotába érkezett Mahmud Sefket pasa hadügyminiszter.

Akkor már a jobboldali főkapu égett és mikor a hadügyminiszter átment a vezérkar palotájába, egy lángoló gerenda lezuhant és fején találta Mahmud Sefket pasát.

A hadügyminiszter súlyosan megsebesült, de állapota nem életveszélyes.

Az oltás nehéz munkáját Széchenyi pasa személyesen végezte. Segítségére ment az éjjeli helyőrség is, de a katonák inkább lábatlankodtak, semmint komolyan dolgoztak.

Két négyzet kilométer kiterjedésű területen lángokban áll minden ház. Eddig 2000 faház, konak és raktár lett a tűz ártaléka.

A kárt hozzávetőleg nyolc millióra becsülik. Egész utcasorok égnék, városrészek menthetetlenek, mert nincs víz. A tüzoltóság hiába végez emberfeletti munkát, a gőzfecskendők alig

adnak valami vékony sugarat. Egész Konstantinápoly népe a tűzhöz csődül, mindenki kezét tördeli, de senki sem segít, sőt inkább hátrál tatja a tüzoltóság erőfeszítését.

Leégett a tizennégy mecset és veszedelemben forog az egyetem, a pénzügyminisztérium háza és a zeneakadémia.

A vezérkari palota földig égett. A hadtestparancsnok személyesen intézkedett, hogy a katonai tisztképző akadémia növendékei vigyék át a legfontosabb okmányokat a hadügyminisztérium udvarára. Teljes szélséand uralkodik, de a tüzvész rohamosan terjed tovább.

A Solimann-mecsetől a nagy hidig csupa lángtenger egész Stambul. Most éjfélkor érte el a tűz a hadügyminiszteri palotát, amely teljesen leégett. A Bajazid-városrész üszkös gerendák halmazára, az Asheraj porráégett és a közúti vasut mentén minden ház lángbaborult.

Az egyetemet már nem fenyegeti veszedelem, de a zeneakadémia háza elpusztult. Két török iskola is a lángok martaléka lett. Összesen 2000 ház égett le.

A halálba száguldott.

Automobil-katasztrófa az Andrássy-uton.

Vasárnap hajnalban az Andrássy-uti milenáris emlékmű előtt a 992. számú automobil, amely az orsz. magyar taxaméter automobil-vállalat tulajdona, összeütközött a 432. számú kétfogatu bérkocsival. Az összeütközés miatt a bérkocsi rudja az automobil elő részén ütött Málnássy Rezső rendőrfogalmazót mellbedőfte. Málnássy kiesett a kocsiból, a fejét is bezúzta és eszméletlenül terült végig a kövezeten. Málnássyt bevitték a mentőtelepre és onnan a Rókus-kórházba, ahol meghalt.

Megsérült az automobil vezető Kast Róbert 30 éves garage-mester is, de sérülése nem veszélyes. A bérkocsi teljesen összetört és lovai elpusztultak.

A katasztrófa.

Allítólag Málnássy maga vezette az automobil és ez okozta volna a szerencsétlenséget. Málnássy Rezső, a rendőrség egyik igen rokonszenves fogalmazója.

Szombaton éjjel egy városligeti éjjeli mulatóhelyen teljesített szolgálatot és amikor a mulatóhelyről eltávozott, az ugyanakkor eltávozó Kast Róbert felajánlotta neki az automobil. — Málnássy beült, hogy gyorsabban érjen haza és a halálba száguldott.

Az automobil az uttest közepén haladt az zal a sebességgel, amely meg nem engedett ugyan, de hát éjszaka nincs, aki ellenőrizze. Szemközt egy fiáker rohant kifelé, a 432. számú, ugyan csak az uttest közepén. A milenáris oszlohp mellett aztán egymásba rohantak. Kikerülhetetlen volt az összeütközés, a soffőr képtelen volt a gyors fékezésre, a fiáker kocsisa képtelen tudta már megállítani a lovakat, a kocsirudja az automobil homlokát érte.

Az ágaskodó lovak felrántották a rudat, amely erre hatalmas erővel nekiszaladt Málnássy mellének. A lökés lesodorta a fogalmazót az ülésről, le a yalogjáróra, még pedig oly szerencsétlenül, hogy fejével bukott a járda éles szélénél.

Az automobil és a kocsis utasa a fiákerben, amelyet Horváth András bérkocsitulajdonos hajtott, Bauer György, a Kereskedelmi Bank hivatalnoka, Szilárd Marcell, a Szenássy, Hoffmann és társa cég prokuristája és Balajthy Béla magánhivatalnokok ültek, segítségére siettek Málnássyhoz, aki eszméletlenül, számtalan helyről vérezve feküdt a földön. De eszméletlensége csak néhány pillanatig tartott, aztán felemelkedett és így szólt Nyíri mérnökhöz:

— Vigyetek be a mentőkhöz, kérek, nagyon odáig vagyok!

Meghalt.

Mivel az első vizsgálat is életveszélyesnek állapította meg Málnássy állapotát, a mentők

haladéktalanul beállították a Rókus-kórházban. A kórházban az első emelet 12. számú szobájának egyik ágyában fektették le a szerencsétlen embert, aki valamivel három óra előtt tehát a szerencsétlenség után egy órával meghalt. Az inspekción orvos koponyarepedést állapított meg a halál közvetlen okául, amelyet lapMálnássy a zuhanás következtében szenvedett. A katasztrófánál a tarkó tájékán zuzott sebeket szenvedett Kast soffőr is, akit a mentők vettek ápolás alá, azután elbocsájtották.

A vizsgálat folyik.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

A kecskeméti gazdák Debrecenhez.

Köszönet a részvételért.

Jelentettük, hogy a debreceni gazdák részvétüket fejezték ki kecskeméti gazdatársaiknak az őket ért szerencsétlenség, a földrengés alkalmából.

A kecskeméti gazdák most a következő átirattal feleltek dereceni gazdatársaiknak:

Folyó hó 10-én kelt részvétsoraikért fogadják a m. t. társaságok halás köszönetünket, enyhíti ez fájalmunkát, mely méltán tölthet el bennünket a tagjaink vállára rendkívül súlyosan nehezedeo anyagi megterhelés s ujonnan épült zékházunkban történt nagy kárunk miatt.

Reméljük azonban, hogy az a szívós energia, mely Debrecen és Kecskemét gazdáit jellemzi, s mely együttes jellemvonás e két nemes város gazdaközönsége között oly erős barátságot hozott létre, nem hagyja cserben Kecskemét gazdáit e nehéz napokban sem s lankadatlan munkával sikerülni fog a reánk mért nagy csapást helyre hozni s teret adni a további békés munkának. Azon tudat, hogy ezen törekvésünkben debreceni gazdatársaink őszinte rokonérzése és barátsága kísér bennünket, csak növeli tetterönket.

Fogadja a m. t. gazdasági egyesületi és gazdaköri közönség nagyrabecsülésünk őszinte nyilvánulását s szíves részvételükért ismétlet köszönetünket.

Kecskemét, 1911. július 18.

Grassó Miklós,
elnök.

Kiss Elemér,
titkár.

A város és az új vasút. E hó 29-én tartják meg a Debrecen—nyirbátori vasút műtanrendőri bejárását. A város tanácsa elhatározta, hogy a vasutnak csak a városi vonalára, vagy is az állomástól a nagyerdőig küld ki megbizottakat a műtanrendőri bejáráshoz.

Zárlat Papp Elek ellen. Megirtuk nemrég Papp Elek országgyűlési képviselő tragédiáját, amely egy vagyonkifosztási ügy révén jutott köztudomásra. A hivatalos lap vasárnapi száma erre vonatkozólag a következő hirdetményt közli: A budapesti kir. törvényszék ezenel közhírré teszi, hogy Papp Elek országgyűlési képviselő ellen a gondnoksági zárlatot a 36119—1911. sz. végzésével elrendelte. Budapest, 1911. évi július hó 11. napján. A budapesti kir. törvényszék.

Vandalizmus egy műteremben. Somogyi Sándor jönevű szobrászművész tegnap panaszt tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes egyik legjobb alkotását Kalocsa Rózsa színművész nő síremlékének mintáját összetörte. A kára 400 korona. A rendőrség nyomoz a tettes után.

Presbyteri gyűlés. A református egyház presbyteriuma a f. évi július 22-én el nem intézett ügyek tárgyalására ma, f. hó július 25-én, kedden délután 4 órakor a szokott helyen másodszeri összehívásra gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. §-a értelmében a jelenlevők többsége határoz a megjelentek számára tekintet nélkül.

Tűzek városban. A tikkasztó hőség óriási szárazságot okozott. A napok óta tartó vakmelegben elikkadt a fű, a vetemény mindenfelé. Vasárnap a forróság miatt tűz keletkezett a Kossuth-utcai temetőben. Valaki gyufát dobott el, melytől a száraz fű és avar meggyult s igen nagy területet borított lángba. A tűz folytán számos fejfa elégett. A tűzoltóság nagy erőfeszítéssel tudta a temetői tüzet eloltani. A másik tüzeset vasárnap este fél 10 órakor ütött ki a Miklós-utca 13. számú házban, ahol is Dr Szilágyi Imre nyári konyhája esett a tűz martalékvá. A tűzoltók lokalizálták a veszedelmet, amely már a hazát is fenyegette.

Tolvaj kereskedőség. Schön Artur Dégenfeld-téri kereskedő már régóta észrevette, hogy üzletéből kisebb-nagyobb mennyiségű áruk tűnnek el. Most végre Frank Gyula segédet rajta kapta, amint valamit eldugott zárás előtt a zsebébe. A rendőrség házkutatást tartott Franknál és lakásán több lopott árut találtak. A rendőrség az eljárást megindította a hűtlen alkalmazott ellen.

Elhunyt urinó. Egy jótékonyágáról városunk előkelő köreiből ismert urinó halt meg szombaton este. Özv. Rotschnek V. Emilné, a József kir. herceg szanatórium nemes lelkű s nagy ügybuzgósága alelnöknője. Az elhunyt halálhíre a városban általános nagy részvétet keltett s hétfőn délután 5 órakor lefolyt temetésén impozáns módon nyilatkozott meg a részvétel. Az elhunytat elsősorban gyermekei, dr Varga Emilné, Bodnár Gézané és dr Rothschnek Jenő tanár gyászolják.

A debreczeni Első Temetkezési Egyesület mint Szövetkezet ez évi rendes közgyűlését vasárnap, f. hó 23-án tartotta meg a Csapó-utcán levő Korona vendéglő nagytermében dr Király Péter elnök-igazgató vezetése mellett, ki megnyitó beszédében a szövetkezet iránt való további szeretetteljes jóindulatra és ügybuzgalmra hívta fel tagtársait, rámutatván, arra, hogy a szövetkezet mint kultur- és szociális intézmény magas erkölcsi színvonalon tölti be azt a hivatást, mely ma ugyszólván a legtisztelendőbb s a legönzetlenebb Debreczen város közéletében. Örömmel jelentette ki, hogy anyagi tekintetben is teljesen megnyugtatók és kielégítőek a szövetkezet viszonyai, mely a vezetőség ügybuzgalmának, legkiváltképp pedig Szücs Gusztáv ügyvezető igazgató példás és fáradhatatlan munkásságának köszönhető. A közgyűlés lelkes örömmel vette tudomásul a vezetőség évi jelentését.

Halál a szekér alatt. A Hortobágy mellett lévő Ohattelekházán a gazdaságban volt alkalmazásban Bodnár István béres segéd. Megbizták a napokban, hogy a learatott buzakeresztet hordja be a tanyára. Egy jól megrakott szekérral indult utnak Bodnár s maga a kocsit tetejére ült. Utközben lovai megbokrosodtak s a kocsit zökkenésénél lezuhant a szekérről úgy, hogy az keresztül ment rajta. Több napig feküdt élet és halál között Bodnár, ma aztán meghalt. A szerencsétlenség ügyében az ügyészség megindította a vizsgálatot.

A Széchenyi-Mulatóban (Petőfi-tér) ma és a következő napokon orfeum-előadás új tagok felléptével és új műsorral.

Végzetes munka. Vasman Zoltán 10 éves villamos szerelő tegnap a Horváth-téle faraktár mellett a villamos vezetéken dolgozott. Munkája közben megérintette a villamos vezetékét s az áram a földre sújtotta. Vasman oly sérüléseket szenvedett, hogy alighanem belehal a sebeibe.

Meghaltak. Tokai Józsefné ref. 25 éves Dunszki József r. kath. 21 napos, Nagy Erzsébet ref. 7 hónapos, Pethő Erzsébet ref. 7 éves. Balka Ilona ref. 4 hónapos, Balogh Sándor ref. 6 hónapos, Sándor Erzsébet ref. 22 napos, Bőr Mihály ref. 15 hónapos, Török Imre ref. 75 éves Kiss Erzsébet ref. 20 éves, Neumann Ignázné ltr. 65 éves.

Elfüstölt milliók. A dohányjövédéki igazgatóság elkészült az 1911-iki év öt első hónapjának fogyasztási statisztikájával. És ebből megtudjuk, hogy 1-től május hó végéig nem kevesebb, mint 51,É159.804 korona és 64 fillért füstöltek el Magyarországon. Ez az összeg majdnem két millióval több, mint az előző év ugyane hónapjainak a jövedelme és e bevétel-többlet a statisztika szerint nem kevesebb mint 23.1 százalékot tesz ki. Ezen statisztikánál sokkal érdekesebb lesz az, amelyet most készítenek és amelyek eredményét lázas érdeklődéssel várja a dohányjövédéki igazgatóság, ez a statisztika fogja gyanis beszélni arról, hogy a dohányárak emelkedése előtt, tehát június hónapban mily mérvű volt a fogyasztás. Nemkülönböztetve érdekes statisztika lesz az is, mely október elsején megjelenve, beszámol az emelt árak melletti fogyasztásról.

TÁVIRATOK.

A marokkoi helyzet.

Berlin, július 23. A «Nordd. Allg. Ztg.» írja heti szemléjében: A német és francia kormány helyzet dolgában folyamatban levő tárgyalások jelenlegi stádiumáról hivatalos vagy félhivatalos közlések a sajtó számára nem adhatók ki. Ugyancsak még fokozottabb mértékben áll a tárgyalások további menetét és lehetséges eredményeit illetőleg. Ezért legalább is elhamarkodott dolog hivatalosnak tartott adatokról meglegedéssel vagy felháborodással nyilatkozni. Erre elég idő lesz, ha hivatalos közlések állanak majd rendelkezésre a diplomáciai ügy kimeneteléről.

San Sebastian, július 23. A Thiriet-incidens után Sylvester ezredes azonnal utasi totta Galego őrnagyot, hogy indítsa meg a vizsgálatot. A vizsgálati jegyzőkönyv másolatát a tangeri spanyol követ külön futárral küldte meg a spanyol külügyminiszternek.

A nagy sztrájk vége.

Cariffi, július 23. A tengerészek egyesülete tegnap későn aláírta a munkaadókkal létrejött megegyezést, amivel a sztrájk véget ért. A legénység havi öt fontot kap. Egyesületüket a munkaadók elismerik. A jövőben előforduló viszályokat bekebirák döntik el. Bár a munkások többi kategóriája még nem egyeztek meg a munkaadókkal, mégis megállapodás jött létre, hogy hétfőn munkába állanak és panaszukat akkor fogják megvizsgálni.

A perzsa forradalom.

Teherán, július 23. Megbízható jelentések szerint Salar ed Dauleh herceg táviratilag elmozdította a kermansahi parancsnokot és helyébe Alenul Memalik khánt nevezte ki, aki parancsot kapott, hogy a herceg tizenhetezer emberből álló csapata számára, amely Senukából Kermanschalba vonul, mindent előkészítsen. A herceg kijelenti, hogy célja az alkotmány védelme és Mohamed Ali sah visszahelyezése a trónra.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 24.

Az árak 50 kilogramonként

buza máj.	10'04—10'91.
buza okt.	8'98— 8'93.
rőzs okt.	7'95— —
zab május.	7'45— 7'47.
zab okt.	7'04— 6'96.
Tengeri aug. 1911.	7'45— 7'47.
Tengeri máj. 1912.	7'04— 6'96.

Értéklőzsde. Osztrák hitelrészvény 657 7
Magyar hitelrészvény 833 50.

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönök nyújt kezesség, betáblázás mellett, értékpapír vagy bármely más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tisztviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban. Felvilágosítást készségesen nyújt az intéze gazgalóságára.

Dr. NEUMANN MIKSA

Gaisbergi gyógyintézete

Gyógyintézet
Wien, I.

Parschban Salzburg mellett. Fleschmarkt 7.
6 órai utazás Beestől. Egész éven át nyitva.

Kimerítő felvilágosítás s Gaisbergi intézetről is. Mindkét intézetben az összes vizgyógykurák találhatóak fel s Röntgen laboratóriummal, valamint a fizikai és modern gyógyszerközökkel ellátva.

A gaisbergi gyógyházban nap és légfürdők, uszodák, szabályozott hőmérsékletű vízzel, terapeiai és dietikai kurák. Hízó és soványító kura stb. Elsőrangú ház dependence-val (100 szoba) 100 méter hosszú folyosók, játékos és sport terekkel. Hangversenyek. Festői hegyvidék, 500 m. magas fekvéssel. Kirándulások a Gaisbergi vasúttal 1282 m. Modern kényelem. Villamos világítás stb. pompás parkok. Gyönyörű kilátás (Waltzmann, Untersberg Göll stb.) Villamos vasúti összekötés Salzburggal (10 perc). Elsőrendű ellátás, mérsékelt árak.

Előpatak

gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a **gyomor-, vese-, hólyag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépajoknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.** A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltárolható kiegészítő gyógyszerközökkel (meleg és hidegfürdők, természetes szén-savas (nauheimi) fürdők, vizgyógyintézeti kezelés masszázsa, svéd torna diätikus étrend) **rendkívül kedvező eredményt mutat fel.**

Fürdőidény május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedijnek fele fizetendő, lakások 50% al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdus égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyszerköz háznál is használható és **üdítő kellemes ital**, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend, itthon és a külföldön évenként egymillió példánál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust hívánatra ingyen küld az igazgatóság.

CLIMAX

nyersolaj-motorok,
lokomobilok és benzin
cséplőgarnitúrák.

Teljes gyári szavatosság!
Minden motor elküldés előtt **hivatalos vizsgálatnak** lesz alávetve.
Teljes gyári szavatosság!

Elsőrangú elismerő-nyilatkozatok!
Kérjen díjtalan ajánlatot!

BACHRICH és TÁRSA

motorgyári fióktelepe
Budapest, Szabadság-tér 17. sz.
(Tőzsde-palota.)

Szliács acélfürdő,

Felső-Magyarország

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás.

Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Idény május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulthatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerincz és idegbajok, benuulás ellen, átszenvédett betegség és erős munkásság után.

Mint fürdőorvos dr. NADOSY ISTVÁN hiv. fürdőorvos működik Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestre át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. ad a **Fürdőigazgatóság Szliácsra (Zólyom-m).**

Aki **gyomor-fájós, béltbeteg, étvágytalan,** lesoványodáshoz hajlandó, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerész **Stockerauban.**

Aki **szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót,** tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztilák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonként phiolával a 10 gyomorsó-pasztilával **kor. 1'50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésnél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerésztárban.

„M-i-i-t?” — Papa megengedte! Hisz' valódi **JACOBI-féle Antinicotin-cigaretta**hüvelyek fadozobban!

Vigyázzon Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle

!! pemetefű cukorkánál !!

Vásárlásnál azonban **vigyázzunk** és határozottan **RETHY-féle**t kérjünk, mivel sok haszontalan **utánzata van.**

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el!

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú **kén-s hévízű** gyógyfürdő; modern berendezési gőzfürdő, kényelmes isz. pürdők, iszaporogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kö- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitünő eredménnyel használtatnak főleg csuzosbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kura a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, intányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Igazgatóság.

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pneumatikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi görcsér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestartó-, járó- és támogató fűzőket. egyenestartókat a ferdénlőttek részére, — valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikket készit a technika legmodernebb elve szerint, legutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. es. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestartó gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878.

Telefon 13—76.

A hölgyek tudják legjobban

mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalmas és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arc-bőre tiszta, sima legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot fordítanak az arc-bőr ápolására, a szépség fentartására és emelésére.

A FÖLDES-féle**MARGIT-CRÉME**

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után biztosan eltávolít kiütéseket, pattanásokat, miteszert, szeplőket, májtoltokat ráncokat és az arcot fehériti, üditi és fiatalítja

A Földes-féle Margit-Créme teljesen ártalmatlan, páratlan és csodás **arc-szépítő**.

Kapható az egész világon.

Tégelye 1 korona és 2 korona.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARADON.

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Barbóc Zsigmond H-Böszörményben Ercsey Gábor gyógyszerészeknél.

**A valódi híres 500 éves
POZSONYI SEEHOFER****NÖVÉNY-BALZSAM**

elismerett legjobb és legrégebb házi-szer. Kitűnő mindama bajok ellen, melyek **rossz emésztés** vagy **eldugulás** folytán állottak elő, u. m. emésztési zavarok májbaj, bélrenyheség, kólika, agyvérszegénység, aranyér

s hasonló bántalmak ellen. E kizárólag növényi alkotórészekből készült szer hatása kifogástalan és a testre jótékony, enyhe, miért is még a leggyengébb természetűek is meg-gondolás nélkül eredményesen használhatják. Számtalan el-ismerő levél bizonyítja a

Pozsonyi Seehofer Növény-Balzsam jóságát, melynek valódiságát a kék csomagolás és az itt látható vörösrák védjegy bizonyítja. Ügyeljünk a „Földes” alá-írásra. Mindenütt kapható, ahol nincs raktáron ajánlatos, hogy közvetlenül rendeljük a

VÉDJEGY

FÖLDES LÁSZLÓ VÖRÖSRÁK GYÓGY-TÁRÁBÓL, POZSONY, MIHÁLY-UTCA 10

1 üv. 70 fill. 6 üv. postán utánvétellel bérmentve K 4-60.

Wagner Manó

tan- és nevelőintézete.

Rákospalotán, Budapest mellett.

Nyolc osztályu **főgimnázium**

nyilvánossági és érettségi vizsgák tartási joggal.

Nyilvános **POLGÁRI** fiúiskola.

Lelkiismeretes felügyelet.

Alapos oktatás. Jó ellátás.

Kitűnő tanerők. Alapvető ismétlőtanítás.

Nagy aranyas kert és játszótér.

A tanulók lehetnek bennlakók és fél-

kosztosok.

Kívánságra „Ismertetőt” küld az igazgatóság

Rákospalota.

(Vasuti állomás, posta, távirada, telefon)

Debreczen

legrégebb

Fényképészeti szaküzletében**Piac-utca 12.****Fényképészeti cikkek**

jutányos árban

beszerezhetők.

Levélpapírok,

Üzleti könyvek,

Képeslevelezőlapok

jutányos árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papirüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

Izléses

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papirüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BÉNYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

TÉLI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Testvérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Üvegszemű spangolmeggyet postakosaranként 2 koronáért, savanyításra ugorkát, káposztát, vajbabot 1.20 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról.

EGERBEN emeleti uriház eladó. Bővebbet Balogh őrnagynál, honvéd-kórházban Budapest. Ügynökök díjaztatnak.

Egyszerű és különleges órákat szakszerűen javít Apródy József műórási Piac-utca 12. sz. (Stenczinger-ház).

FEJESKAPOSZTA, kelkáposzta, fejes saláta, karalábé, cukorborsó, új burgonya, zöld bab, ugorkát nagyban és kicsinyben szállít Sperlinger Csongrádról.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Földbérlet. A Diószegi-uton a Márkus-féle szőlővel szemben 7 hold föld okt. 1-től 3 évig bérbé kiadó. Cim a kiadóban.

Eladó tanya 16 nyilas fekete föld a debreceni határban, Elep-Álomzugba. Cim a kiadóhivatalban.

Egy tanuló felvétetik Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsáknint olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírzetében Piac-utca 12.

Utcai emeleti lakás minden modern kényelemmel augusztus elsejére kiadó. Irodának és hivatalnak is igen alkalmas. Értekezhetni Csapó-utca 10. sz. alatt, az udvarban, földszinti lakás.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tőlem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ófehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cim: Pank Odön bornagykereskedő, Fiuméba.

Kecskeméti elsőrendű óriásszemű spangolmeggye 3, válogatott szívcserezsnye 3 korona, postakosaranként utárvétellel szállítja Gyümölcskiviteli Társaság, Kecskeméten, Kajszinbarackra előjegyzést elfogadunk.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-ntcza 7. sz.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozott szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Szép akar lenni ?

SZEPLŐS, RÁNCZOS ARCZOT HÓFEHÉRRÉ és ÜDÉVÉ VARÁZSOL a hölgyeknek ma már kedvencz szépség ápoló szere a

„Márta Crém“

Rövid használat után meglepő eredmény mutatkozik, SZEPLŐT, PATTANÁST és bármily arcztisztatlanságot BIZTOSAN ELTÜNTETT.

Teljes ártalmatlanságáért kezesség !

1. TÉGELY MÁRTA CRÉM 1 KORONA HOZZRVALÓ SZAPPAN 70 FILLÉR
- MÁRTA POWDER fehér, crém és rózsaszín színben 120 korona.

Kapható

Wachsmann Jenő és Társa egyedüli készítőknél drougeria Szabadka.

Budapesti főraktárak Török József Király-utca 12. Török Sándor „Opera“ gyógyszer-tár Andrásy-ut.

Egy vagy két lóra való
stráfkocsi
megvételre kerestetik.
Bővebbet Hatvan-utca 53. Patkógyár.

Cséplési idényre ajánlok :

kiváló minőségű

angol gépszijat, gépolajat, tovote-kenőcsöt, Havre és üveg olajozókat, tömítésket, dobsint gépkenőcsöt, gummi és kendertömlőket

Sesztina Lajos

vaskereskedése

Debreczen, Piac-utca 23.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel szolid árban vállalok. Telefon 878. sz

MAGYAR MÉRLEG-ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST

IRODA: ERZSÉBET-UTCA 10. SZ. ALATT
GYÁR: GYÖMRŐI ÚT 12. SZ. ALATT

LSCHEENDÜ
GEZDASA II. NERESMEDELMI-ES VASUTI MÉRLEGEK.
KÉPVISELŐK KERESTETNEK.

Megnyilt a Széchenyi Mulató

(Petőfi-tér, a vasuti állomással szemben)

12 szenzációs szám

a Fővárosi Orfeumok előkelőbb tagjai felleptével